POLIISI
POLIISIHALLITUS
Polisstyrelsen
National Police Board

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021

Hallintojohtaja Anne Aaltonen

Hallinto- ja turvallisuusjaosto keskiviikko 14.10.2020

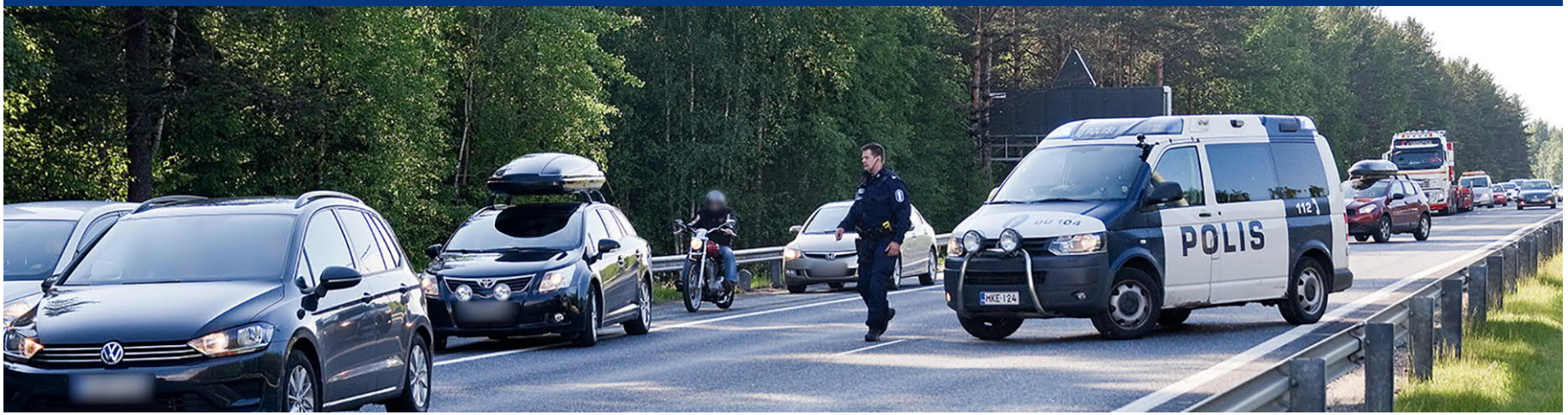

Poliisin toimintaympäristö

YHTEISKUNTA MUUTOKSESSA

Kaupungistuminen etenee

- Kasvukeskukset kasvavat nopeasti ja maaseutu tyhjenee.

Väestörakenne muuttuu

- Syntyvyys laskee, väestö ikääntyy ja maahanmuuton myötä väestö monimuotoistuu.

Polarisaatio ja syrjäytymiskehitys

- Taloudellinen, hyvinvoinnin, ongelmien, mielipiteiden ja arvojen polarisaatio.
- Syrjäytyminen kansallisena haasteena.

Teknologinen vallankumous

- Teknologiakehitys, tekoäly ja kyberuhat.
- Älylaitteiden yleistyttyä, tiedonvälitys on reaaliaikaista ja ennalta-arvaamatonta.
- Digitalisoituminen voi altistaa uusille laajamittaisille häiriötiloille.

Globaali turvallisuusympäristö

- Kansainvälistyminen, globaalit uhat, vapaa liikkuvuus ja verkostoituminen.

Perinteiset uhat pysyvät

HEIJASTUSVAIKUTUKSET POLIISIIN

Rikosten kokonaismäärä laskee, mutta rikokset koskettavat yhä voimakkaammin tiettyjä haavoittuvia ryhmiä

Ongelmien kasautuminen, mm. yksittäiset toimijat ja moniongelmaiset nuoret rikosten tekijöinä ja uhreina.

- Ilmoitettujen seksuaalirikosten määrä ja huumausaineiden käyttö sekä niihin liittyvä rikollisuus lisääntyvät (silti vain osa tulee poliisin tietoon).
- Ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvä sääntely lisää ympäristörikosten houkuttelevuutta.

Rikokset ovat entistä monialaisempia, kansainvälisempiä ja niiden selvittäminen on vaativaa

- Tutkinta-aikojen kesto mm. talous- ja massarikoksissa.
- Verkossa tapahtuva ja verkkoa hyödyntävä rikollisuus.
- Järjestäytynyt rikollisuus kasvaa, kansainvälistyy ja kovenee lähivuosina.

Uudenlaiset rikollisuuden haasteet

- Tekoäly, kyberrikollisuus, miehittämättömät ilma-alukset (droonit). Tekoälyn vaikutuksista ei ole riittävästi tietoa. Yleisen keskustelun joukkomanipulointimahdollisuus lisääntyy.
- Rikolliset hyödyntävät verkkoa muun muassa tiedonhankintaan ja verkostoitumiseen.
- Tietokoneet, älypuhelimet ja verkko yhä useammassa perinteisessä rikostutkinnassa jossain muodossa mukana.
- Hybridiuhat, kyberrikollisuus, informaatiovaikuttaminen, ääriliikkeet ja vierastaistelijat.

Uudet uhat haastavat

Rahoitustilanteen kehitys 2019-2025

- Vuoden 2020 tavoiteltu poliisimiesten määrä on noin 7400
  - Vuoden 2019 toteuma oli 7279 henkilötyövuotta
- Vuoden 2021 tavoiteltu poliisimiesmäärä on 7450
  - nykyrahoituksella saavutettavissa
  - vastaa myös koulutettujen poliisimiesten määrää ko. vuonna
  - haasteena kuitenkin kasvavat ICT- ja toimitilamenot
- Poliisimiesten määrä kehyskaudella 2022-2025
  - Nykyrahoitustaso ei mahdollista 7500 (HO) poliisimiestä v. 2022 eteenpäin ilman erityistoimenpiteitä tai lisärahoitusta.
  - Mikäli peruslaskelman ulkopuoliset kustannusriskit (toimitilat ja ICT- menot) toteutuvat poliisimiesmäärä laskee alle 7000
  - haasteena kasvavat ICT- ja toimitilamenot
  - Poliisi ei kykene vastaamaan kehittämiseen (mm. suorituskyky, digitalisaatio)
  - Yleinen kustannustason nousu

Poliisin rahoituksen yleisiä huomioita

- Pitkään jatkunut rahoituksen alijäämäisyys näkyy edelleen siinä, että isoille budjeteille tyypillistä liikkumavaraa ei ole, vaan kaikki liikkumavarat on "syöty" aiempina vuosina.
  - Vuosittainen siirtyvä erä on kohdennettu Valtorin Tuve-palvelusopimukseen (n. 30 milj. euroa) ja perusajoneuvokaluston hankintaan (n. 10 milj. euroa)
- Poliisin suunnittelu ja rahoitus on toteutettu selkeästi poliisimiesmäärä edellä, jolloin kaikesta muusta on jouduttu leikkaamaan ja investointivelka on kasvanut. Kiinni kurominen on vaikeaa ja aikaa vievää.
- Henkilöstömenojen osuus kokonaiskustannuksista on laskenut.
- Poliisin budjettia tulee tarkastella kokonaisuutena.
  - Htv-määrän nosto edellyttää panostamista myös muihin kuin henkilöstökuluihin
- Korona-epidemian kesto tuo epävarmuutta talouden ennustettavuuteen.
  - Korona-epidemian lasku nousee miljooniin (hankinnat, ylityöt, Puomi-operaatio)

Määrärahakehitys 2010-2025

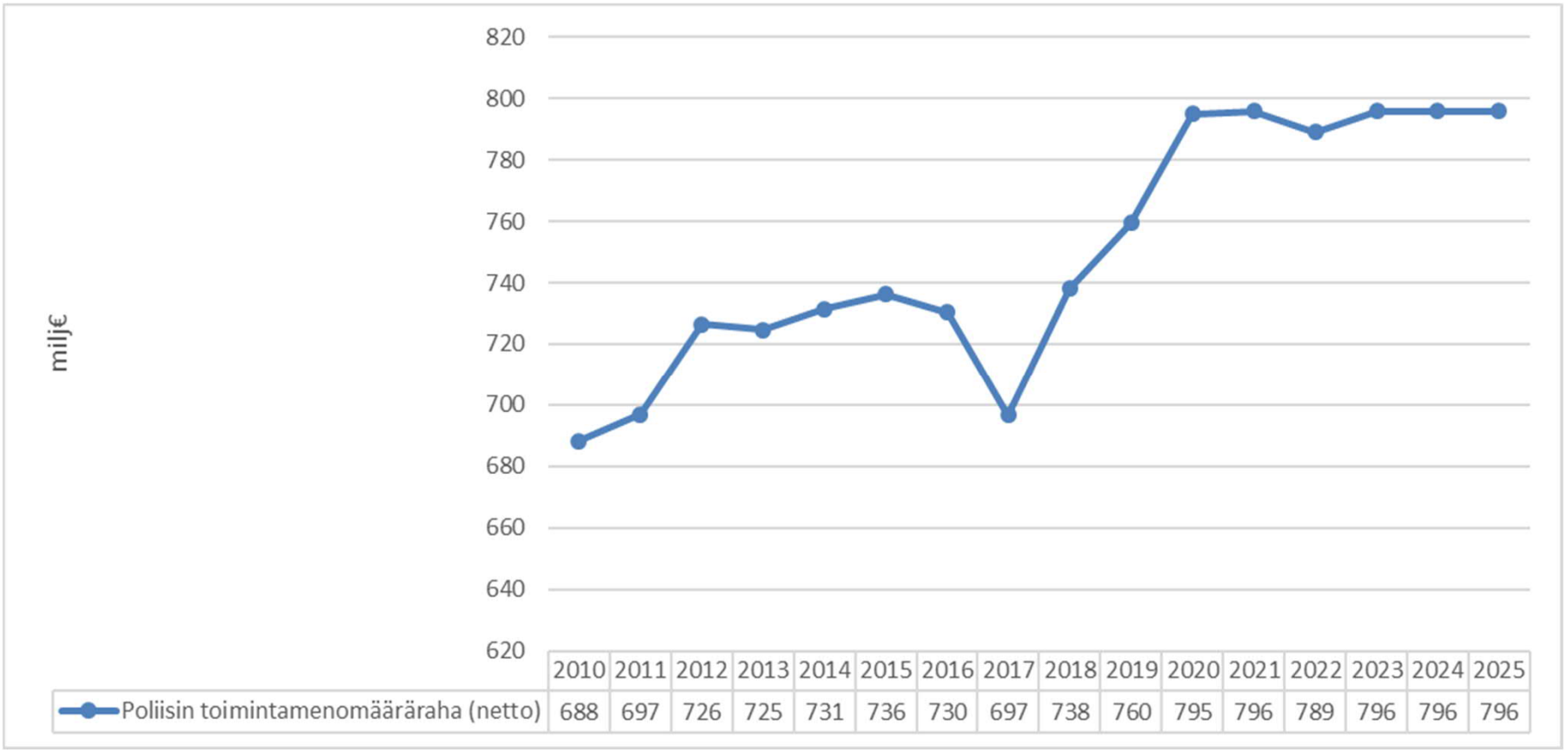

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Poliisin toimintamenomääräraha (netto)	688	697	726	725	731	736	730	697	738	760	795	796	789	796	796	796

Historiavuodet sisältävät Suojelupoliisin v.2010-2015

POLIISI
POLIISIHALLITUS
Polisstyrelsen
National Police Board

Poliisin suhteellinen kulurakenne 2010-2019

Pol.mom 26.10.01 milj. €	2010 TP	2011 TP	2012 TP	2013 TP	2014 TP	2015 TP	2016 TP	2017 TP	2018 TP	2019 TP
Henkilöstökulut	72,9 %	73,1 %	71,0 %	70,9 %	70,7 %	70,4 %	70,2 %	69,7 %	70,0 %	69,0 %
Toimitilakulut	8,4 %	8,6 %	9,0 %	9,1 %	9,4 %	9,3 %	8,6 %	9,2 %	9,2 %	8,9 %
Muut kulut	18,7 %	18,3 %	19,9 %	20,0 %	20,0 %	20,3 %	21,1 %	21,1 %	20,7 %	22,1 %
Yhteensä	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Historiavuodet sisältävät Suojelupoliisin v.2010-2015

Budjettirakenne 2020 (arvio)

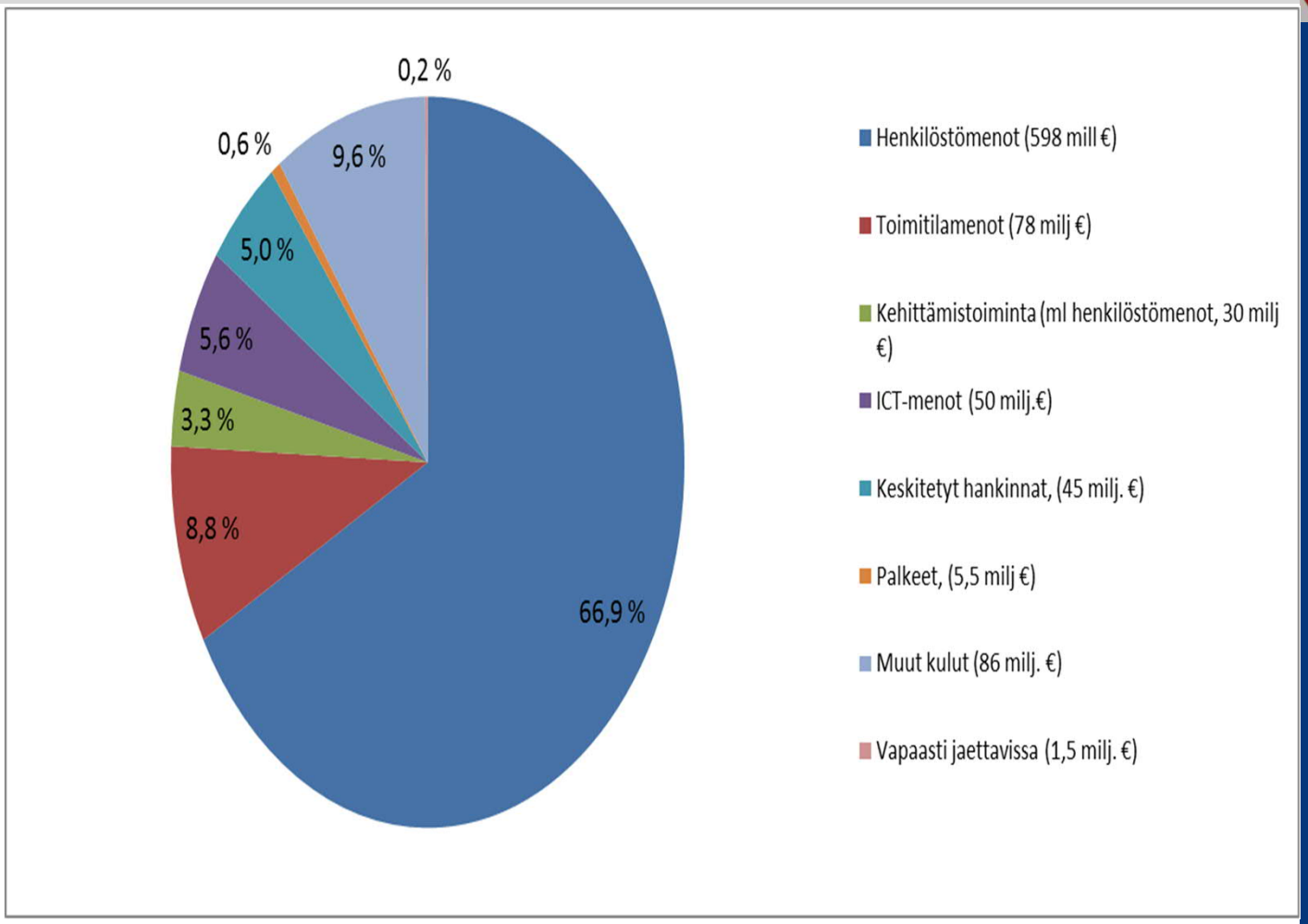

Yllättäviin menoihin on vain 1,5 M€. Yksin presidenttien Trumpin ja Putinin vierailu maksoi poliisille 2,7 M€.

Poliisimiesmäärän kehitys 2010–2025

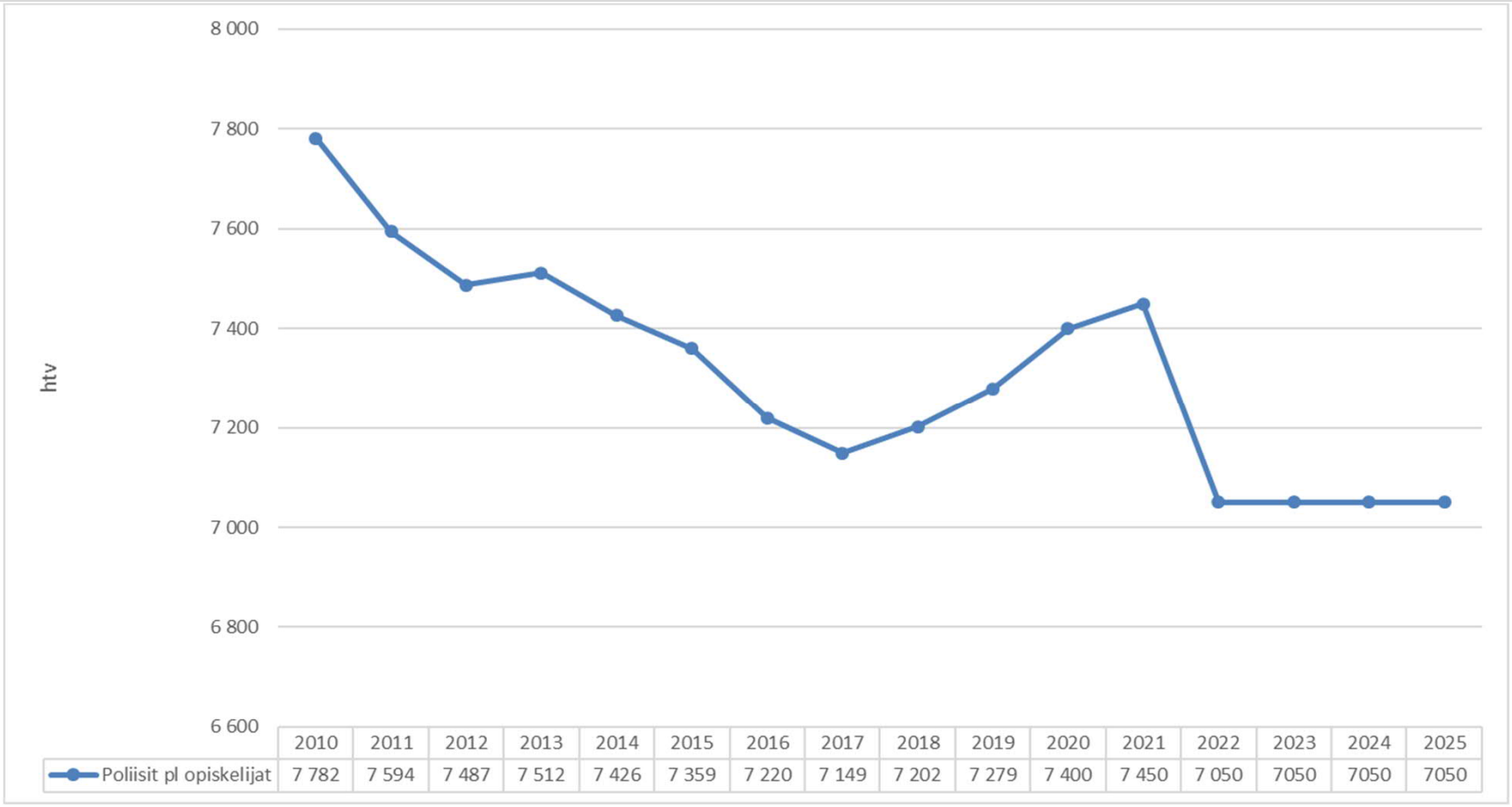

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Poliisit pl opiskelijat	7 782	7 594	7 487	7 512	7 426	7 359	7 220	7 149	7 202	7 279	7 400	7 450	7 050	7050	7050	7050

Historiavuodet sisältävät Suojelupoliisin v.2010-2015

Koulutettujen poliisimiesten määrä

	2020	2021 (arvio)	2022 (arvio)	2023 (arvio)	2024 (arvio)
Poliisimiehiä, lkm (2021-2024 vuoden alun tilanne)	**7538**	**7673**	**7801**	**7808**	**7973**
Poistuma, lkm (v. 2020 arvioitu loka-joulukuu)	60	224	267	235	250
* eläkepoistuma		**143**	**186**	**154**	**169**
* muu poistuma		81	81	81	81
Valmistuvat, lkm	195	352	274	400	
Poliisi-htv/vuosi (htv/lkm=0,983)	7410	7543	7668	7675	7837

Poliisin ICT-menojen kehitys*

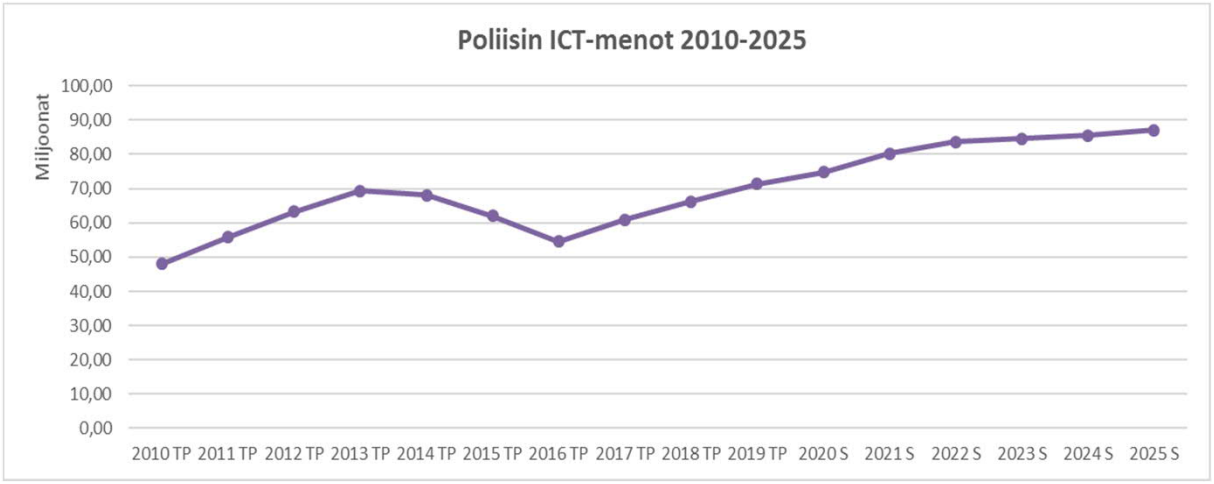

ICT-menot kokonaisuutena sisältävät kehittämishankkeet (pl. henkilöstökulut), ei-harkinnanvaraiset ICT-menot sekä muut kiinteästi tietohallintoon liittyvät palvelujen ostot ja hankinnat.

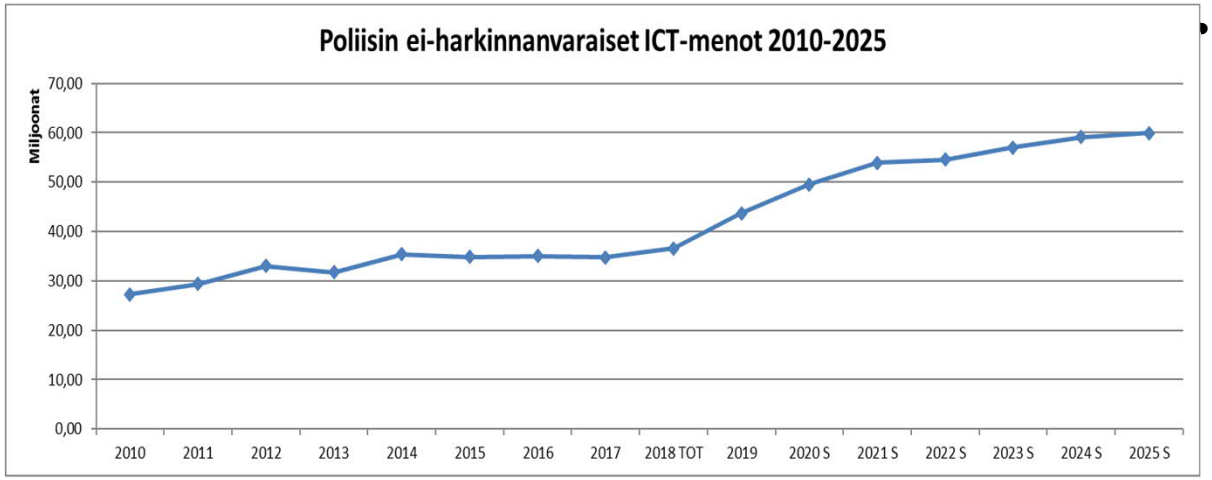

- *Ei-harkinnanvaraiset* ICT-menot koostuvat *koko poliisihallinnon ICT-palveluista, tietojärjestelmistä ja niihin liittyvistä laitteista. Valtorin sopimukset, tietojärjestelmien ylläpito, tietojärjestelmien kehittävä ylläpito ja viestiverkkojen ylläpito*.

* Kuvioiden trendiin vaikuttavat luvut täsmentyvät.

Toimitilat

- Poliisilla on tällä hetkellä pitkän aikavälin toimitila-suunnitelmassaan vireillä kaikkiaan 55 toimitilahanketta.
  - Näistä 33 hanketta ajoittuu valmistumisajankohdaltaan vuosille 2020-2025 ja niistä kehyskaudelle 2022-2025 18 kappaletta.
  - Poliisin taloustilanteen ja siihen liittyvän poliittisen tahon toteuttamisen vuoksi kaikkien poliisin toimitilahankkeiden toteuttamisen edellytyksenä on, että poliisille myönnetään julkisen talouden suunnitelmassa rahoitus
- Hallitus on vuoden 2020 IV lisätalousarviota koskevissa neuvotteluissaan sopinut noin 200 milj. euron toimitilahankkeiden nopeutetusta käynnistämisestä SM:n, STM:n ja MMM:n hallinnonaloilla. että
  - näistä aiheutuvat vuosittaiset vuokramenot otetaan lisäyksinä huomioon ao. virastojen toimintamenomäärärahoissa sekä huomioidaan Senaatti-kiinteistöjen vuotuisissa investointi- ja lainanottovaltuuksissa 2021-2024.

Rahoituksen haasteet

Vuonna 2020 haasteena ovat

- toimitilat
- ICT-menot
- telekuuntelujärjestelmä
- mobiilihenkilökortti
- Korona-epidemia

Vuonna 2021

- haasteena edelleen, toimitilat ja ICT-menot
- siirtyvän erän kehitys
- Lisärahoituksen tarve, jotta saavutetaan 7500 poliisimiestä (htv)

Vuosina 2022–2025

- aiempien haasteiden lisäksi myös htv-määrän saavuttaminen

Kiitos

Kysymyksiä, keskustelua…